

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Reontra!

I.

Saj nisem nikoli mislil odgovarjati čestitim gg. kritikom zadnjega svojega govora! Ni me zganila stvarno in dostojno pisana ocena uredništva „Slov. Naroda“, niti me ni spravil iz duševnega ravnotežja novomeški prijatelj s plamtečim svojim ugovorom, ter le dobrohotno sem se bil muzal njegovi vročekrvnosti, katera je tako do cela zgrešila vsebino, pomen in tendenco mojih besed. Drugače pa je zg. dr. Šusteršičem; le-ta me je v istini izvalil iz mojega zatišja!

Ne sicer njegova politična osebnost, premalo me zanima. Poznam moža in kar načuditi se ne morem skromnosti kranjskega duhovenstva, katero si je izbralo duševnega voditelja tako malega kalibra. Dr. Šusteršič je vendar nekaj povsem povprečnega: navaden govornik, navadna darovitost, navadna izomika. Le jedna sama lastnost nahaja se pri njem v nenavadni meri in ta lastnost, katero je sijajno obelodanil tudi na zaslovenem kamniškem shodu, je — oprostite, g. doktor, mojo odkritost, saj ste Vi sami prvi sneli glave rokavice — izredno njegovo samosvestje, nenavadna njegova arogantnost!

Odgovor moj torej ne velja dr. Šusteršičevi osebi, temveč zgolj krivim nazorom, katere razširja med potrpežljivim, malo razsodnim svojim občinstvom. Vendar nikakor ne prikrivam, da vsaj pri tej priliki nisem pričakoval izzivanja z njegove strani. Bil sem namreč toliko uljuden, da sem tri dni pred novomeškim govorom pismeno bil na shod povabil g. dra. Šusteršiča z izrecnim dostavkom, da nameravam baviti se tudi z njegovim političnim delovanjem. Najlepšo priložnost imel je tedaj, na shodu samem razkrivati mojo duševno onemoglost, uničiti in razdrobiti moje napačne trditve. Ali g. doktor, kojemu tudi najhujši njegovih protivnikov ne boče odrekal posebne gibčnosti, isti dr. Šusteršič, ki sedaj v poletnem času kakor čmerlj brenčí po vsem Kranjskem, ter je baš ob

istem času se mudil na Dolenjskem, se vendar ni odzval mojemu pozivu ter niti toliko taktosti ni imel, da bi mene bil povabil na svoj gorenski shod, kjer me je pod hrupno asistenco očaranih svojih poslušalcev tako kruto razmesaril in odiral, seveda le „in absentia“. In to preveč ne boli!

Sedaj pa na stvarno razmotrivanje Šusteršičevih argumentov! Najhujši „tric“, kojega je proti meni izumila rabulistika ljubljanskega odvetnika, je pač ta, da si „gospod dvorni svetnik v 17. letih svojega političnega delovanja ni vzel toliko truda, da bi navedeni § 14 prečital, ko § 14. vlada že tri leta in je jeden najvažnejših“. Iz te trditve sklepa potem navidezno logično, da je po meni priporočeno postopanje „popolnoma nepostavno in nesmiselno“.

To očitjanje, da bi bilo stvarno osnovano, bi bilo pač tem hujše, ker sem bil ravno jaz od svojega kluba poslan v odsek za spremembo, oziroma odpravo zloglasnega § 14. Še več, celo v pododsek so me bili izbrali in v tej sedmorigi govoril sem dolgih 14 dni o § 14, katerega — vsaj po dr. Šusteršičevi trditvi — niti prečital nisem!

V dokazilo njegove zatožbe služilo je g. doktorju besedilo § 14. Čitati ga je v njegovem govoru v oklepajih in z razpetimi črkami, navzlic temu je — mimogrede bodi povedano — citat njegov nenančen in bistveno neistinit. Ali tudi v slučaju, da bi se navedeni § 14. glasil tako, kakor ga navaja klerikalni rabulist, vedno še naglašam, da se dá jedro mojih predlogov uveljaviti celo s tem določilom naše ustave.

In zakaj?

Jedro mojega nasveta obstoja — in to mora biti povsem jasno slehernemu razsodnemu presojevalcu mojega govora — v tem, da svetujem vladi, naj namesto brezuspešnih jezikovnih zakonskih načrtov za Češko in Moravsko pripravi predlogo državnega zakona v varstvo jezikovnih manjšin v mešovutih deželah. Ta-

kemu državnemu zakonu je moč preskrbeti bogato, skozi in skozi konkretno vsebino, celo narodno sodišče z izvršilno veljavo dotičnih razsodbe se da osnovati z njim. In vendar to ni nobena sprememba državnih temeljnih zakonov, temveč gola izvršitev je člena XIX, prepotrebno in od nas tolikokrat zaželjeno dopolnilo naše ustave. V to svrhu tedaj niti kvalifikovane parlamentarne večine ne bi trebalo, še manj pa prepoveduje besedilo ustave, da bi se tak zakon provizorno uvedel na podstavi § 14.

In deželna avtonomija, ali se ista zares ne da razširiti brez ustavne spremembe? Pazno zasledujem patološko prikazen dr. Šusteršičevo. Nikoli ga nisem smatral globokim političnim mislecem, toda tolike plitvosti, kakor jo razodeva zadnja njegova kamniška filipika, niti pri njem nisem pričakoval. Mari se g. doktor v kratki dobi svojega parlamentarnega delovanja v istini niti toliko ni priučil, da bi znal, da je decemberska ustava v svojih osnovnih zakonih mnogo bolj avtonomistična nego kasnejši zakoni? § 12. istega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 141, v kojem se nahaja tudi oni ominozi § 14, izrecno odkazuje vse ono, kar ni v § 11, odstavek a — o taksativno navedeno, delokroga deželnih zborov. Poleg tega pa se je zlasti v prvem desetletju po decemberski ustavi raztegnilo področje državnega zbora preko onih mej, katere določa § 11. Da navedem le jeden slučaj, kateremu bode dr. Šusteršič in stranka njegova iz posebnih razlogov morda bolj pristopna. Al. i § 11. pridržuje državnemu zboru zgolj „die Feststellung der Grundsätze des Unterrichtswesens bezüglich der Volksschulen“, in vendar je državni šolski zakon v strogem protislovju s postavno urejeno kompetenco uredil celo najintimnejši detail ljudskega šolstva, ne zmečeč se za to, da se s tako interpretacijo utesni delokrog deželnemu zakonodavstvu ter oškoduje pravica deželnim zborom, katerim pri sedanjih ureditvi malo več preostaja nego — pokrite šolske stroškov! Jednakih slučajev imamo v izobilju, in povsod tam bi bilo mogoče, širiti deželno

avtonomijo po vsem v okviru pravokrepne ustave, torej brez vsake premembe državnih osnovnih zakonov. Bode-li gostobesedni gosp. doktor sedaj vedno še vzdrževal svojo trditev, da je po meni navsvetovana državna preosnova „popolnoma nepostavna in nesmiselna“?

Sicer pa je dr. Šusteršičeva zamaknjena zaljubljenost v suho besedilo § 14. dandanes že prava rariteta. Ostali politični svet na Avstrijskem, ne izvzemši sedanje vlade niti njenih prednic, vendar o tej določbi nekako drugače sodi, kakor klerikalni plenipotentiarius iz Ovijačeve hiše. Že goli factum, da se naše cesarstvo že dolga tri leta izključno vlada s §, kateri je bil svoje dni sklenen le za slučaj posebno nujne potrebe, kaže jasno, da se ga dandanes tolmači tako obsežno, kakor se svoje dni niti od daleč sanjalo ni zakonodajalcu. To sega tako daleč, da se na pr. niti dr. Grabmayer, kateri je vendar pred vsemi drugimi poslanci se zaletaval v izkoriščanje tega preklicanega §-a ter v zlorabo njegovo, — in ta mož ga je gotovo čital vsaj tako vestno kakor g. dr. Šusteršič — sedaj prav nič več ne obotavlja, zahtevati na zelo podobni podstavi uveljavljenje nemškega posredovalnega jezika, navzlic temu, da pomeni tak „octroi“ vsaj po mojem prepričanju jasno spremembo ustave!

Toda v drugem članku si hočem še nekoliko bližje ogledati državniško razboritost g. dra. Šusteršiča.

V Novem mestu, 22. avgusta 1900.

Fr. Šuklje.

Shod dr. H. Tume v Dol. Vrtojbi.

(Izvirni dopis.)

Dne 20. t. m. se je vršil v Dol. Vrtojbi zanimiv shod. Predsednik shoda, g. Locatelli je otvoril ob 5. uri popoldne zborovanje, ki je bilo obilno obiskano ter dal besedo gosp. dr. H. Tumi. Ta je v dve uri trajajočem govoru v izrazitih besedah očrtal vsa važnejša vprašanja, toliko glede splošnega državnega položaja, kolikor glede goriške

LISTEK.

Stotnikova uniforma.

Spisal Anton Čehov.

(Dalje.)

„Malo previsoko se cenite, Trifon Pan-teljčič,“ je odgovoril cerkovnik. „Če ste tudi umetnik v svoji stroki, vendar ne smete zabiti radi tega Boga in svete vere. Arij je bil tudi ošaben kakor vi, zato pa se mora sedaj peči v peklu. Dà, dà, tudi vi boste umrli.“

„Na, kaj pa potem? Rajše umrjem kakor bi delal vedno delavske bluže in kmetske suknje. Petnajst let sedim že tu, a niti jednega plemenitaša še nisem pozdravil pri sebi. Na, kaj porečeš k temu, človek? Niti jednega! ...“

„Ali ni mojega vruga tu?“ se je začul zunaj ženski glas.

Bila je Aksinija, Merkulova soproga, katera se je prikazala na vratih. Bila je stara ženščina z zavihanimi rokavi, predpasnik pa je imela preko trebuha tesno napet.

„Kje pa je razuzdani malik?“

Z zaničujočim pogledom je motrila navzoče.

„Ah, saj sedi tule, lopov. Ali še nisi razpočil, ti ničvredni pijanec? Na

mestu naj bi poginil, potepuh! Pojdi hitro domov, lump; neki častnik je tu ter ti hoče dati nekaj šivat.“

„Ka — kaj? Častnik?“

Merkulov je pogledal strmeče z odprtimi očmi in ustmi svojo boljšo polovico.

„Dà, seveda častnik. Naročiti hoče nekaj.“

Merkulov se je s svojimi motnimi očmi topo ozrl po vseh, ki so sedeli okrog mize. Popraskal se je po nosu z vsemi petimi prstmi, kar je bilo znak najvišjega začudenja.

„Ali je jedla ženska volčje zelišče, kali?“ je mrmral neverno. „Petnajst let že nisem videl pri sebi plemenite duše, sedaj pa, da je prišel kar na krat, in ravno danes, na praznik, častnik, ki hoče nekaj naročiti. Hm, to se vendar spleča, da pogledam ...“

Merkulov je ostavil pivnico ter štor-kljal domov. Aksinija je govorila resnico. Pred svojim stanovanjem je dobil krojač gospoda Určajeva, stotnika mestne garnizije.

„Kod pa se vlačiš, potepuh?“ mu je robnel nasproti stotnik. „Celo uro že čakam. Ali znaš, Pavliha, narediti uniformo?“

„Vaša visokost ... Ti sveto nebo,“ je mrmral krojač, jedljal, pokašljeval, potegnul čepico z glave, pri čemer mu je

ostal čop las v rokah. „Visokorodje ... mari je to prvokrat? Moj Bog, saj sem delal tudi za Edvarda Starliča, za gospoda barona Spuzeta ... Gospod podpolkovnik Sambulatov mi je še danes dolžan deset rubljev. Oh, žena, daj vendar stol sem za njegovo visokorodje. Kako si neizomikana! Bog me kaznuj! ... Li zapovedujete, da pomerim? Ali želite, da delam kar po očesni meri?“

„Torej blago oskrbiš sam, in v jednem tednu mora biti uniforma gotova ... Koliko zahtevaš?“

„Ah, visokorodje, imejte vendar usmiljenje z menoj ... Nikari ne vprašujte, je vzkliknil Merkulov, smehljaje se. „Kaj, ali sem taka umazana kramarska duša? ... Mi vendar vemo, hvala Bogu, kako je ravnati z gospodo ... Saj sem delal celo za perzijskega konzula ter nisem izgubljal pri temu niti besedice.“

Merkulov je umeril obleko ter spremil potem stotnika do vrat, nato je postal v sobi kakor pribit, topoglavo strmé svojo ženo. Jeli bil to sen, ali resnica? Merkulov tega ni mogel razumeti ...

„To je pa res nekaj čudnega! Povej mi, Aksinija, za božjo voljo! ... Kje pa naj vzamem sukno? Kaj ne, žena, da mi posodiš denar, katerega si dobila za kravo?“

Aksinija mu je pokazala mej kazal-

cem in sredincem tičeči palec ter še jezik, Nekaj pozneje pa je že vihtela železni drog za žrjavico, razbijala lonce na glavi svojega soproga, vlekla ga za brado, bežala na cesto in vpila:

„Rešite me, pravoverci! Ubil me bo!“

Toda zaman. Naslednjega jutra je ležala v postelji ter skrivala svoje višnjeve lise.

Merkulov pa je šel naokrog po prodajalnah, zabavljaj je, in izbral pripravno sukno.

Sedaj se je pa začela nova doba v njegovem življenju. Ko se je zjutraj zbudil ter motril z zaspanimi očmi svoje štiri stene, mu ni bilo niti malo težko, vstati takoj. Kar je bilo pa še bolj čudno je bilo to: šel ni skoro nikdar več v krčmo, marveč je delal pridno. Mrmral je tiho predse molitvico, si nataknil svoja velika jeklena očala, razgrnil po mizi sukno ter se zamaknil v svojo delo, kakor da opravlja službo božjo.

Tekom jedenega tedna je bila uniforma gotova, Merkulov jo je pogladil, jo obesil na leseno obešalo ter se pripravil, da jo skrtači. Zdsj je odstranil tu, zdaj tam kako nitko, stopil potem nekaj korakov nazaj, opazoval srčno vesel svoj umotvor, odvezel potem zopet kak prašek; to je trajalo nekaj ur.

(Konec prih.)

deželne politike, s posebnim ozirom na gospodarski položaj. Izpuštil ni seveda tudi akutnega vprašanja glede pobiranja deželne užitnine in zadeve vipavske železnice.

V predgovoru zavrnil je protivnike javnih shodov, češ, da so se časi, ko je gosposka s svojo močno roko vladala po svoji volji ljudstvo tlačansko, sama dajala postaviti itd., spremenili, da so nastopili časi, ko ljudstvo samo vpliva potom volitev na javno življenje, in da je torej tudi dolžnost vsakega, tudi priprostega kmeta, da se o stvari pouči.

Po ožigovanju vpliva zastopnikov državne zbornice na razmere in stanje vseh stanov v državi, spomnil se je krivičnega vladnega sistema, posledic istega, sedanjega suženstva Slovanov. Teh je 16.000.000 in še vedno zdihujejo pod 8.000.000 Nemci. Boj Čehov, plačevalcev največ davka, proti Nemcem, je boj Slovanov proti zadnjim. Boj za enakopravnost jezika (jezikovne narredbe), je boj za obstoj avstrijskih Slovanov. Moramo se torej postaviti na stran bratrskega naroda češkega, ker sadove ne bodo uživali samo Čehi, ampak vsi Slovani.

Ista krivica, katera se godi Slovanom v Avstriji, ista in še hujša se godi Slovanom v naši goriški kronovini. Slovensko ljudstvo z veliko večino, odvisno je od milosti in nemilosti velike manjšine Italijanov. Pojasnil je s številkami razmere v deželni zboru in utemeljil stremljenje, da se le s podvigo trgovstva in obrtništva pripomore istemu do opravičenega zastopstva v trgovski in obrtni zbornici, do večine v deželni zboru in tako do podvige celega našega ljudstva. Pot je sicer težavna, ali gotova.

Gospod govornik ni prešel tudi vprašanja glede zadrug in konsumnih društev in je pojasnil na prepričevalen način nezdravo podlago konsumnih društev in škodljive posledice za naš dosedaj najvažnejši stan, trgovca. Koristiti je treba vsem stanovom, ne pa le jednemu, drugega pa uničiti, in bodisi tudi oni, od katerega je odvisna naša bodočnost.

Slednjič je gospod govornik precej obširno predložil vprašanje vipavske železnice. vzroke zakasnitve iste, in pomen iste v zvezi s Kraško in Soško železnico in zadevo pobiranja užitninskega davka po deželi.

Oglasil se je na to gospod Sičan, šenpeterski kaplan, čegar govoru so prikimovali nekateri drugi črni reflektorji in per mežnarjev, koje so zbornali od različnih strani. Po gospoda kaplana mnenju je namen zadrug in konsumnih društev širok, sega preko mej naše dežele, preko Avstrije in Bog ve še kam, namen je socialen: pomagati kmetu s tem, da se ga varuje pred židovskim izkoriščanjem. Naši trgovci so torej židovski izkoriščevalci! Gospod kaplan! Zakaj ne poveste odkrito, ker že itak vsakdo ve, da je Vaš namen uničiti pristoje gibanje se trgovca. Ali ne vidite, da uničujete s svojimi konsumnicami vse stanove? Saj vam zvenijo na ušesa glasovi drugih dežel; seveda to vas ne vstraši, ampak igrati se hočete še nadalje z eksperimenti, ki naj izsesajo kri in mozeg ljudstva. Vprašajte se: kako stoje računi? Vi, modrijani časa, ki znate vse, le jednega ne, dati človeštvu mir.

Reflektorji s svojimi privrženci so na to provocirali versko vprašanje, kojega se gospod dr. Tuma ni niti dotaknil, spravili so na dan ono „Sočo“, ki se je upala spomniti ljudstvo na zasluge nepozabnega Husa in Smetane, ker so nekateri vpili „živio“ Hus, „živio“ „Soča“, „živio“ dr. Tuma, so oni zgrabili za svoje navadno orožje. Sram vas bodi.

Na to je bil shod zaključen, da niso nastali večji škandali.

V Ljubljani, 23. avgusta.

„Večina dela“.

„Linzer Volksblatt“, glasilo poslanca dr. Ebenhocha piše: Razmere so se izpremenile tako malo, da je možno napraviti v parlamentu mir le s tem, da se ne zadene niti na levo niti na desno. In to se zgodi samo z „večino dela“. Toda ali se bo dala napraviti? Stvari so danes v parlamentu take, da bo celo sestava take večine, kakoršna si želi vlada, jako težavna. In če se sestavi, ali bo vstrajala v slogi pri vprašanjih, kakor je nagodba z Ogrsko? Skrb, da se bo nad Avstrijo se hudo maščevalo, ker je bila bivša desnica od zgoraj raztrgana, se noče umakniti. Tudi nevarnost ne mine, da bo Koerber

obsedel med dvema stoloma. Bojimo se, da se ne motimo.

Poslanec dr. Engel o položaju.

Bivši načelnik češkega kluba, posl. dr. Engel je dopisniku ruskega „Kraja“ povedal svoje mnenje o položaju. Engel sodi, da je politični avstrijski položaj jako temen. Nemci stremé za tem, da bi se kraljestvo češko razkosalo na dva dela. Zato zahtevajo: delitev poštnega ravnateljstva, namestništva in ustanovitev posebnega uradniškega statuta za nemške dele Češkega. Tako bi postali dve pokrajini Češkega. Vlada daje Nemcem vedno koncesije, in izpolnila jim bo tudi te zahteve. Če ta vlada ne pa kaka bodoča. Zategadelj bodo Čehi boj nadaljevali. Na desnico se Čehi ne morejo zanašati. Novo razmerje med strankami se ustvari po novih volitvah, katerih se Čehi ne bojé! V najslabšem slučaju bodo prišli v češki klub nekateri (4—5) radikalnejši elementi, a število čeških poslancev se ne zmanjša. Poljski klub in katoliško-narodna stranka pa izgubita nekaj mandatov na korist radikalcev. Vodstvo je odložil Engel, ker je bil proti obstrukciji. Sedaj vlada v češkem klubu nekaka republika. Razmer na desnici so krivi nemški klerikalci, ki so polagoma drobili program desnice, tako da ga končno ni bilo več.

Konflikt med Rumunijo in Bolgarijo.

Rumunska vlada se je obrnila najprej do onih velevlastij, ki vzdržujejo na Balkanu status quo: do Avstro-Ogrske, ki je dogovorna z Rusijo, do Nemčije in Italije. Obrnila pa se bo še do drugih vlasti, katerim je ležeče na tem, da se ohrani na Balkanu mir. V prvi vrsti bo posredovala Turčija. Preiskava je baje dognala, da so Bolgari v kratkem času izvršili že tretji politični umor, in da so morilci v zvezi z makedonskim komitejem ter z njegovim mogočnim vodjo Borisom Sarafovim. Ta je prišel v novembru 1899 v Bukarešto ter ustanovil ondi propagandističen odbor, kateremu na čelu je stal dijak Trifanov. Neki Bolgar Fitovski, ki je bil prijatelj Trifanova, pa je zvedel za delovanje komiteja in za vse Trifanove tajnosti. Zato je bil „obsojen“ k smrti. Najprej ga je hotel zvrbiti neki Popov v Ruščuk ter ga tam ugrabiti. To se ni posrečilo. Na to je Sarafov poslal baje Bojčeva Iljeva in Mitev ter Stojčeva k Trifanovu, da jim je pokazal Fitovskega. Potem so ga res umorili. Druga žrtva je bil Stelian Stefanovič, katerega je umoril neki Nedeljov. Tretja žrtva pa je bil prof. Mihaileanu, katerega je ponoči 23. julija ustrelil krojač Dimitrov. Ta je povedal, da ga je umoril po naročilu makedonskega komiteja, in da je dobil za umor plačilo naprej. Zaprli so več sokrivcev ter zasegli važna pisma, ki baje dokazujejo zvezo s Sredcem. Ta makedonski komitè je baje prava šiba tudi za Bolgare, kajti Sarafov nalaga Bolgarom in Rumunom svoj davek ter je nedavno pobral 30.000 frankov za revolucionarno propagando. Prinose mora dati vsakdo, sicer je kaznovan. Neki Rumun Krodša se je ustavljal, a dva dni pozneje ga je člen komiteja Čolakov ubil. Bolgarska vlada si baje ne upa postopati proti komiteju in se zategadelj izgovarja, da ni zadostnih dokazov o sokrivdi komiteja pri omenjenih političnih umorih.

Vojna na Kitajskem.

Mednarodni voji — na čelu japonski in ruski — so se torej polastili tudi notranjega, prepovedanega dela mesta Pekin. Na cesarskih palačah se vijejo ponosni praporji junaških zmagovalcev, ki so tekom jednega meseca ustrahovali ogromne kitajske vojske ter zavzeli Taku, Tientsin, več manjših mest in končno še „nezavzemljivo“ prestolno mesto. Kakor poročajo iz Šanghaja, je cesarica-vdova, glavna intrigantinja, vendarle pobegnila ter vzela seboj 50 milijonov tašlov. Pregarjajo in zasledujejo cesarico japonski konjeniki. Kje je cesar Kwangsu, ni znano. Bržčas ga je odvedla cesarica seboj. V kratkem dospo nemške ladije do kitajskega obrežja, potem ni dvomiti, da se napravi na Kitajskem kmalu red. Saj je bil odpor nepričakovano slab. Kakor hitro so bili Kitajci parkrat tepeni, minul jih je ves pogum, in zbežali so. Kitajska vojska je pač boljše izvežbana, kot je bila v vojni z Japonsko, a — poguma ji nemški inštruktorji niso mogli vlitati v nove uniforme! Poroča se, da je odšlo iz Sanglinhinga proti Pejtsangu 5000 Kitajcev, 5000 pa proti Tungčuju. Baje operirajo polagoma proti Pekinu, kamor

prodira baje tudi 3500 črnih praporščakov. A te vesti niso potrjene. Če pa so tudi resnične, se mednarodnim vojam v Pekinu ni bati mnogo. Zidovje z ogromnimi topovi je za kitajste slabiče nezavzemljivo. Sicer pa se je nedavno tudi poročalo, da bo branilo Pekin nad 100.000 Kitajcev, a končno je bilo le 20 do 30.000 zajcev. Torej se tudi sedaj ni nadejati hujšega. Kitajec, kakor hitro je bil tepen, nima nobene vstrajnosti in nobenega poguma več.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta.

— Častikraja — obsojena. Odgovorni urednik „Domoljuba“, duhovniškega lista za častikraja, Ivan Rakovec, je bil danes pri okrajni sodnji ljubljanski obsojen zaradi žaljenja na časti vsled nemarne pažnje na 50 kron globe, oziroma 5 dni zapora, ker je uglednega, občespoštovanega posestnika na Črnem vrhu pri Idriji, gospoda Ivana Lampeta, v „Domoljubu“ sramotil in izročal javnemu zaničevanju. Rakovec je seveda samo slamorezec. Tisti lump, ki je g. Lampetu čast kradel, je brez dvoma kak duhovnik, ki pa, kakor se pri klerikalnih duhovnikih samo ob sebi razume, ni imel toliko moštva, da bi bil očitno nastopil. Čast bi že kradli ti klerikalci, kadar je treba odgovor dajati, se pa poskrijejo kakor ščurki.

— Petdesetletnica Strossmayerjevega škofovanja. Z ozirom na bližajočo se slavnost 50letnice velikega škofa Strossmayerja ustanovil se je v Djakovu poseben odbor, kateremu je osrednji odbor poveril nalogo, da poskrbi stanovanja onim, ki se žele slavnosti udeležiti. Centralni odbor nasprosi obvestiti one, ki se hočejo udeležiti te slavnosti dne 8. septembra, naj se zglase najkasneje do 2. septembra pri posebnem odboru za preskrbljenje stanovanj; po tem roku ne prevzame odbor nikake odgovornosti, da se dobi še stanovanje. Kdor želi, da se mu preskrbi stanovanje, naj to do 2. septembra javi g. dru. Alojziju Vincetiću, profesorju v Djakovu.

— Občinska volitev v Št. Vidu nad Vipavo izvršila se je včeraj v čast naši stranki, kajti zmagali smo v I. in II. razredu, dočim smo se volitve v III. razredu udeležili le za zdražbo, da so klerikalci ne le svoje nego tudi nekaj davkoplačevalcev iz tujih občin napojili. Boj je bil srdit in silovit. Klerikalci napeli so vse sile, da bi prodrli, pa ni šlo. Pri klerikalnem „voditelju“ Uršiču izpilo se je kar iz škafova okolo 5 hektolitrov zavrelke, ki je klerikalce res do skrajnosti razdražila in upijanila, da so na volišču tako divjali, da je morala volilna komisija z ustavljenjem volilnega dejanja zagroziti; klerikalci so od pijanosti kot snopje vznak padali in tudi drugi nasledki niso izostajali, da o grozovitem preklinjanju in rotnju niti ne govorim, dasi je bilo tako, da so matere nad temi katoličani kar roke sklepale in otroke odstranjale, da bi se ne pohujševali. Namestniki božji tega nastopa svojih udanih ovčic niso hoteli videti; protivno, jeden izmed njih se je bil te godle tako nalil, da je celo noč Urha klical, in sicer tisti, katerega so bili tam pozimi pastirji v sneg podrli in zasuli, ker jih je bil kepal! Klerikalci niso poštene niti pri pijači, katero dajo svojim volilcem! Po porazu v II. razredu so jo klerikalci z voditelji vred odkurili, in se niso več na volišče pokazali, vsled česar je bila naša zmaga v I. razredu soglasna. Opomniti je le še, da si je hotel Uršič s pomočjo klerikalne posojilnice in pa konsumnega društva zagotoviti županski stol in je v ta namen postopal pri posojilih tako, da bo imela posojilnica svoj čas velike izgube, kar je vzrok, da se v tukajšnjih klerikalnih krogih zoper Uršiča nekaj kuha, ker uvidevajo, da jih je ta preveč izkoristil. Da ni Uršič toliko posojilniškega denarja v docela osiromašeni občini Št. Vid kar slepo razmetal, bila bi naša zmaga brez trdega boja. Slava volilcem, katerih ni mogel celo župnik Demšar pretekle nedeljo z razlaganjem liberalizma premotiti, dasi se je revež trudil, da bi bil prepričevalen in duhovit, kar se mu pa do zdaj ni še nikoli posrečilo!

— Kaplan Bezelj, ki je svoj čas iz strahu pred kazensko obravnavo radi necega dejanja proti pravosti, dezertiral v Ameriko, se je povrnil na Kranjsko. Kakor

čujemo se je dotična obravnava vršila te dni v Radečah. Njen izid nam še ni znan.

— Nekje mej Ljubljano in Borovnico je neki kaplan, ki sedaj nima službe, uganjal svinjarije, ki se v dostojnem listu ne dajo popisati. Kdor se za stvar zanima, izve lahko kaj več pri knezoškofijskem ordinarijatu. Vse ljudstvo od Preserja do Borovnice je ogorčeno.

— Posledice preprečenega shoda. Gostilničar Auer p. d. Bojt pri D. M. v Polju bo imel sedaj priliko se prepričati, kako poštenjaki so klerikalci. Kakor smo svoj čas poročali, je hotelo politično društvo „Bodočnost“ v njegovih prostorih prirediti dne 1. julija shod. Auer je bil s tem zadovoljen, zadnji dan pa, ko je bila množica že zbrana, je na duhovniški pritisk prostore zopet odpovedal, vsled česar se shod ni mogel vršiti. Politično društvo „Bodočnost“ ga je vsled tega tožilo, da mu mora plačati vse stroške, kar jih je imelo za ta shod. Obravnava se je danes vršila, in je bil Auer obsojen za sedaj plačati 13 K. Društvo zahteva še 20 K in se mu te danes le vsled formalnosti še niso prisodile. Auer bo torej plačal 33 K in sodne stroške. Prav in pošteno bi bilo, da mu jih vrnejo tisti, ki so ga pregovorili in prisilili, da je „Bodočnosti“ prostore odpovedal, dvomimo pa zelo, da bi klerikalci to storili.

— Z Vesele gore pri Št. Rupertu se nam poroča: Pri nas se govori, da letos tu ne bomo imeli žegnanja, ker je šentrupeški župnik nekaj zbolel. Pravijo, da je dobil „rudečo holezen“ v glavo, ker na ta dan ne pusti na noben način maševati. Ker tega drugače ni mogel doseči, je pozval misijonarje, da bodo tiste dni imeli v Št. Rupertu misijon, in da na ta način ne bo maše na nedeljo, ko bo tu žegnanje. Tega misijona se nas ne bo moglo dosti vdeležiti, kajti dela imamo na polju več kakor preveč in vrh tega bo še tu na Veseli gori semenj, ki je najimennitnejši v fari. Tudi misijonskih pridig se ravno ne veselimo, saj ti misijonarji nič ne pomislijo, da je ljudstvo danes vse bolj izobraženo, kakor je bilo pred 30 leti. Misijonske pridige so navadno jako plitve. S samo robotostjo, s samim surovim zabavljanjem na „Slovenski Narod“ se nič ne opravi. Tudi po Dolenjskem se svitat Gospod župnik se za misijon dobro pripravlja. Glavna stvar je pri misijonih seveda denar, saj znana bisaga nima dna. Župnik je s prižnice naznanil, naj pride vsaka hiša, brez izjeme, po listke za misijonsko spoved; kdor bo dal še 10 vin. dobi povrh „krasno podobico“. Tega seveda ni povedal, koliko bo profita pri teh podobicah. Posebno se trudi župnik za katoliški shod. Oznanil ga je za prihodnjo nedeljo. Res, že komaj čakamo na ta shod. Prosimo Vas, g. župnik, nikaner se ne skesajte in nam ne pokvarite tega veselja. Glejte, k nam ni nikdar cikusa, nikdar nimamo nobene komedije, sploh ničesar, da bi se malo razveselili. Pripomozite torej, da homo spet jedenkrat videli in slišali katoliške komedijante.

— Iz Dolenje vasi pri Ribnici se nam poroča: Lepi Nace, župan v naši občini, poleg kaplana glava konsumna, je tudi ud cestnega odbora. Kakor vsak klerikalec, vedno govori v svoji nesebičnosti, ta častna bremena prevzame le iz ljubezni do soobčanov, da rasteče davke in doklade kolikor mogoče znižuje, in tako zboljšuje gmotno stanje kmeta trpina. Tako govori gospod Nace. Preteklo je 14 dni, kar so pri nas kosili in mlatili. Kakor na Kranjskem sploh, primanjkuje tudi pri nas delavcev. A lepi Nace si zna pomagati. Kot ud cestnega odbora nadzoruje cestarja v dolenjski občini, in ker so ceste v tem oddelku v jako dobrem stanu, ni treba, da sta cestarja dan na dan na cesti, Nace tedaj ukaže, da cestarja hodita k njemu kositi in pšenico mlatiti. To postopanje Nacea prišlo je na uho cestnemu načelniku. Ta upelje strogo preiskavo. Kaj se zdaj zgodi, še ne vemo; najbrže se položi vse — ad acta. Mi davkoplačevalci pa se veselimo, spoznavši nesebičnost našega velezaslužnega župana, večnega deželnozbornskega kandidata in vestnega cestnega odbornika, ker po takem postopanju smo prepričani, da, četudi bodo doklade drugo leto zopet nekoliko višje, gotovo bo pa pšenica, katero Nace tako po ceni mlati, v konsumu — ako jo tje proda — drugo leto po ceni dobiti. In ti vražji „Slovenski Narod“ govori zdaj še o sebičnosti klerikalcev. **Davkoplačevalce.**

— Z Dvora se nam piše: V predvečer cesarjeve sedemdesetletnice smo tudi pri nas proslavljali isto na jako lep način. Vsa boljša poslopja so bila z zastavami ozaljšana, topiči so gromeli, in okna so bila krasno razsvetljena. Posebno imponantno razsvetil ter s krasnimi transparenti ozaljšal je naš učitelj g. St. Jelenc okna šole in pa sobe bralnega društva. Krog osme ure zvečer zbrala se je vsa tukajšnja inteligenca na takozvanem „Štefanovem prostoru“, ter smo ondi, zunaj pod milim nebom, v jako prijetni družbi, vsi jednega duha in jednih mislij proslavljali praznik naše monarhije. Le v hišah naših klerikalnih gospodarjev, katerim se je par novčičev smililo, da bi kupili nekaj sveč za razsvetljavo, je vladala črna tema. Drugi dan so pa pravili ti „druge vrste katolizani“, da te neumnosti ni bilo treba. Ti narodnjaki so pa vsejedno od strani z zavistjo gledali našo prijetno radujočo se napredno družbo, dočim so sami sline cedili. V č.

— Imenovanja v učitelstvu. Gdč. Frančiška Poka pl. Pokafalva je imenovana za stalno učiteljico na šoli na Barju. Učitelj v Dobovi pri Brežicah gosp. Josip Tratar je imenovan učiteljem v Mokronogu.

— Slov. akad. fer. društvo „Sava“ ima v soboto, dne 25. avgusta t. l. svoj sestanek v gostilni Auerjevih dedičev, Wolfve ulice. Začetek točno ob 8¹/₂ uri zvečer. Starešine in akademiki dobrodošli. Odbor.

— Prijazen gospod je klepar Jainschegg. Slovenske groše vzame grozno rad, pa se vendar upa Slovence in to v Ljubljani javno zasramovati. Tako se je v dan upeljave plinove razsvetljave v Križevih gostilni silno repenčil radi električne razsvetljave v mestu in na ves glas vpil „Windische Bagage“ in „Windische Hunde“. Na take nesramnosti je navadno jeden odgovor — brca. Tudi Jainschegg ga bo še učakal.

— Cesta na Ig je zato tako slaba, ker cestni odbornik Jernej Tone rabi ce starje, ki so plačani od krajnega cestnega odbora, tudi za svoje mlatiče.

— Prostovoljno gasilno društvo v Kamniku je na občnem zboru dne 15. avg. sklenilo, da se društvo razpusti. Vzrok temu sklepu je, da občina neče napraviti shrambe za orodje, društvo pa v teh razmerah, ko se mu je že tako pokvarila vsa oprava, ne more delovati. V tem, ko že vsaka hribovska vas gleda, da dobi svoje gasilno društvo, bo torej mesto Kamnik zopet izročeno samo varstvu sv. Florijana!

— Z Razdrtega pod Nanosom, 22. t. m. Nameravana veselica tukajšnjega gasilnega društva bode dne 26. t. m. ob ugodnem vremenu uprav veličastna. Veselečni odbor skrbi za olepšavo potrebnih prostorov, dobilki za tombolo so mnogovrstni in mnogobrojni (oralo, dragoceno zrcalo itd.). Ker ne bo tedaj pri nas več vojakov, in je postrežba v hotelu gosp. F. Kavčiča na Razdrtem sploh izvrstna, godba iz Postojne — 12 mož — tudi zagotovljena in kratko povedano: mlado, a živahno gasilno društvo letos v prvem letu svojega obstanka tudi zelo potrebno podpore, upamo iz bližnje in daljne okolice najmnogobrojnejše udeležbe.

— Otvoritev razglednega stolpa na Cirkelnu in svečana razsvetljava Vintgarja na čast sedemdesetletnice Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. bo v nedeljo, dne 26. avgusta t. l. Vstop v Vintgar ob razsvetljavi 1 krono. Prebitek se bode naklonil za vzdrževanje pota po Vintgarju. Ob deževnem vremenu se preloži svečanost na nedeljo, dne 2. septembra.

— Slomšekova slavnost priredi bralno in pevsko društvo „Maribor“ v nedeljo dne 16. kimovca 1900 popoldne na vrtu „Narodnega doma“ v Mariboru z mnogovrstnim sporedom, ki se prihodnjč pričobči. Domači in okoličani pridite v obilnem številu!

— Pevsko društvo „Nabrežina“. Do danes prijave so udeležbo pri razvitju naše zastave dne 8. in 9. septembra sledeča društva: Pevsko društvo „Hajdrih“ iz Proseka, korporativno z zastavo; Delavsko podporno društvo iz Trsta, korporativno z zastavo; Pevsko društvo „Skala“ iz Sv. Križa, korporativno; Pevsko društvo „Slava“ pri Sv. Magdaleni Spodnji, deputacija z zastavo; Pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane, korporativno z zastavo; Pev-

sko društvo „Adrija“ iz Barkovelj, korporativno z zastavo; Pevsko društvo „Lipa“ iz Bazovice, po deputaciji; Pevsko društvo „Danica“ iz Kontovelja; Pevsko društvo „Ljubljana“, korporativno z zastavo; Pevsko društvo „Velesila“ iz Škednja, po deputaciji; Pevsko društvo „Kolo“ iz Trsta, korporativno z zastavo; Telovadno društvo „Goriški Sokol“, korporativno; Telovadno društvo „Tržaški Sokol“, korporativno z zastavo; Ognjegasno društvo iz Sežane, korporativno. Do 27. t. m. se še lahko prijavljajo društva.

— Nove lovske patrone. Povodom pritožeb o tuzemskem brezdimnem lovskem smodniku ter smodniku za streljanje na tarče se je z poizvedbami dognalo, da je vzrok pritožeb skoro izključno slaba kakovost materijala patronskih pušic, slabo užiganje ter nestrokovnjaško izdelovanje patron itd. Ob teh okoliščinah je umljivo, da ta smodnik navzlic svoji, posebno v inozemstvu priznani veljavi nasproti drugim izdelkom ter navzlic svojim od strokovnjakov večkrat povdarnim izvrstnim lastnostim ne pride v pravi poštev, da, še diskreditujejo ga, ker mnogo lovcev pripisuje svoj neuspeh pri streljanju le smodniku, dasi tiči ta neuspeh dejanstveno le v pomanjkljivosti patronskega materijala ter izdelavi municije. Da se tem pritožbam po možnosti odpomore, je uprava smodniškega monopola sklenila, spraviti v promet brezdimni smodnik v lovskih patronah. Take patrone se bodo v napolnilnem zavodu c. in kr. municijske tovarne po najskrbnejim nadzorstvom izdelovale in pridejo v izvršnem zavrtku uradno zaprte v promet. Dosedaj se izdelujejo z brezdimnim lovskim in tarčnim smodnikom št. 1 polnjene lovske patrone kalibra 12 in 16 tako v popolnem, kakor tudi v pol izgotovljenem stanju (z šrotom in brez njega) in sicer navadno, močnejše in slabije basano z uporabo patronskih pušic z normalnim, močnejim in slabejim robom. Razpečavo lovskih patron erarične zaloge imajo upravičeni prodajalci smodnika, kjer se tudi lahko vpogleda cenik. Razne, uporabljajoče se normalne in močnejše polnitve se razvidijo iz tarifa. Z normalno basanimi patroni erarične zaloge strelja se lahko brez bojazni z vsako za navaden smodnik urejeno lovsko puško, ako je sicer ta puška v redu; patrone z močnejšo polnitvijo so pa le za take puške, katere so se z brezdimnim smodnikom posebej preskusile in zastrelile. Patrone z navadno polnitvijo so v škrlatnorednih, one z močnejšo polnitvijo pa v svetlomodnih pušicah. Patrone iz erarične zaloge imajo poseben utisek ter na dnu pušice ime „Wöllersdorf“. Vse vrste patron so v malih kartonih po 10 komadov zavite ter se smejo prodajati le v teh, uradno zaprtih originalnih zavojih. Veliki kartoni obsegajo po 5 malih kartonov. Na zavojih je, razun kalibra patron ter kakovosti roba (slab, normalen, močan), označena tudi teža smodniške polnitve ter pri popolnoma gotovih patronih tudi številka šrota.

— Tožbe zaradi razžaljenja na časti v smislu § 1339 obč. drž. zak. morajo biti glasom razpisa c. kr. finančnega ministrstva z dne 14. junija 1900 št. 22845 kolekovane s kolekom 1 krono.

— Novo razglednico; pozdrav s Spodnjega Rožnika s tremi po amaterskih fotografijah izdelanimi podobami priljubljenega izletnega kraja ljubljanske okolice je izdala trgovina K. Tillova v Ljubljani.

— Stotnik aretovan. Včeraj je policijski kanclist g. Ivan Toplikar aretoval v „Zvezdi“ stotnika Jurija Leskovarja od 30. lovskega bataljona, kateri je zasledovan v policijskem listu zaradi poneverjenja in pobege od vojakov. Stotnik Jurij Leskovar je rojen l. 1861 v Zagrebu in je bil sedaj baje že dlje časa v Ljubljani.

— Eksecirati ni hotel neki brambovec od 5. bramovskega pešpolka in jo je popihal iz vojašnice. Patrulja ga je dobila v gostilni, pa se jej je ustavil, češ, da ne bode ekseciral. Morda so ga s silo odgnali.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 11. do 17. avgusta je dela iskalo 13 moških delavcev in 42 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 7 moškim in 47 ženskim, 97 delavcem je bilo 62 odprtih mest nakazanih in v 34 slučajih se je delo vsprejelo, in sicer pri 8 moških delavcih in 26 ženskih delavkah. Od 4. janu-

varja do 17. avgusta je došlo 2086 prošelj za delo in 1904 deloponudeb, 3276 delavcem je bilo 2099 odprtih mest nakazanih in v 1241 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 kovač, 1 mizar, 1 graščinski sluga, 1 trgovski hlapec, 15 konjskih hlapcev, 1 odgojiteljica, 1 fina sobarica, 4 natakariče, 2 gostilniški kuharici, 1 kuharica k orožnikom, 5 navadnih kuharic, 10 deklic za vsako delo, 9 deklic k otrokom, 9 kuhinjskih deklic, 7 dekel za kmetska dela, 2 postrežkinji, 3 pomožne delavke.

* Štrajkov v Avstriji v juliju t. l. je bilo 33, in sicer: na Češkem 9, na Nižjem Avstrijskem 7, na Gornjem Avstrijskem 2, na Solnograškem 1, na Štajerskem, na Koroškem, na Primorskem in Šleskem tudi po jeden, na Tirolskem in Predarljskem 3, na Moravskem 2, v Galiciji 4 in v Dalmaciji 1. Na Kranjskem in pa v Bukovini ni bilo nobenega. Skončalo je pa 21 stavk v juliju sledeče: 5 s popolnim uspehom, 10 deloma z uspehom, 6 pa brez uspeha. V teh 33 stavkah je bilo vdeleženih 700—800 delavcev. Vzroki teh stavk so bili: v 21 slučajih nezadovoljnost z mezdo, v 7 nezadovoljnost z delavskim časom, v 9 slučajih pa nezadovoljnost z delavskim redom itd. V celoti je bilo v Avstriji prvo polovico t. l. 195 stavk, v katerih je bilo vdeleženo od 126 tisoč delavcev, ki so bili v službi, kjer so bile stavke, 98000 delavcev. 30 stavk je imelo popolne uspehe, 63 deloma, 50 pa nič uspeha. Kako pa je skončalo ali pa skonča ostalih 52 stavk, ni znano. Zanimive te številke so važnejše kot poročila z raznih bojišč na Kitajskem ali Afriki itd., kajti ta poročila so z bojišča dela!

* Največji dohodek. Nedavno smo poročali, koliko ljudi ima v Avstriji nad 100000 gl. dohodka. Koliko pa jih nima niti 600 gl.? Na 24,770 000 prebivalstva v Avstriji spada manj dohodkov kot 600 gl. Odštejemo li od tega števila žene in otroke, dobimo, da je v Avstriji nad 6 milijonov obrtno delavnih oseb, katerih dohodek ne presega 600 gl. Škoda le, da ne pove statistika, kako so ti dohodki pod 600 razdeljeni? Tu bi se nam pokazala prava podoba avstrijskega proletarijata. Med temi 6 milijoni osebami je večina onih, ki imajo dohodke jedva dosegaajoče 300—400 gl.! Poljedelski delavci pa imajo še manjše dohodke. Največji dohodek znaša komaj 150 gl. Škoda, da statistična pisarna ministrstva financ ni podala natančne statistike dohodkov v obče. Taka statistika bi bila prav velike vrednosti za človeka, ki se peča s socialnim vprašanjem! Mogoče, da jo na prošnjo naprednega časopisja statistična pisarna pripravi za tekoče leto.

* Strah pred anarhisti je tudi v Ostendu velik. Listi so te dni poročali, da so zaprli troje Italijanov, ki so imeli v svojih kovčegih bodala in revolverje ter jako sumljiva pisma. V Ostende je sedaj perzijski šah, zato je policija takoj slutila, da so vsi trije anarhistični morilci. Seveda je vse z napetostjo čakalo, kaj prinese preiskava. A došlo je razočaranje. Zaprti trije so bili namreč — Perzi, ki so zapravili v Parizu na razstavi ves svoj denar ter so prišli v Ostende šaha — pumpat. Izpustili so jih, in šah jim je res pumpal toliko, da so se mogli odpeljati domov.

* Španski učitelji. Usoda španskih učiteljev je nad vse žalostna. Ljudstvo ima sicer denar za boje z biki, a pusti, da mu strada učitelstvo, ki ima že tako silno slabe plače, pa mu še teh ne izplačujejo. Sedaj n. pr. dolguje dežela, oziroma različne občine učiteljem nič manj nego 10 milijonov peset. Španija je pač klerikalna država!

* Počitnice na Francoskem. „Učiteljski Tovariš“ poroča: Na Francoskem imajo več prostih kot šolskih dni. Vsak otrok ima 64 dni velikih počitnic, o vseh svetih ima 3 dni, o Božiču 10 dni, o pustu in pepelnici 2 dneva, o Veliki noči 15 dni, o Beli nedelji 3 dni. Nedelj je 52 in četrtkov tudi 52. Če prištejemo še posebne praznike, smrtne in spominske dneve znamenitih mož, ki jih je po številu 12, vidimo, da imajo francoski otroci 216 prostih in 149 šolskih dni.

* Lov na tigre. V Luganu je vladala 20. t. m. velika razburjenost. Iz ondotne menažerije so namreč všli štirje tigri, ki so dirjali po mestnih ulicah. Enega je zadelo takoj pet krogelj, drugoga je ustrelil neki lekarnar z revolverjem, tretji je skočil nekemu mimovozečemu konju za vrat, a

vslužbenci menažerije so tega tigra in četrtega vjeli z lassom ter ju odvedli nazaj v kletko. Dva tigra pa sta bila že mrtva.

* Streljanje s topiči. Iz Alyija v aradskem komitatu poročajo: Na dan cesarjevega godu se je zgodila velika nesreča. Razpočil se je med streljanjem topič, in trije mladeniči so obležali na mestu mrtvi, štirje pa so bili teško ranjeni.

* Mlad morilec. Iz Lissabone poročajo: V Caimori so z veliko opreznostjo pripeljali 11letnega dečka v ječo, ker je ustrelil namenoma svojega tovariša. Pred nekaterimi meseci je ušel iz jetnišnice v Mangualdu, kjer je sedel zato, ker je umoril svojega mojstra.

* Železna krona v Monzi obstoji iz železnega obroča, kateri je skovan, kakor se pripoveduje, iz žeblja s križa Kristusovega ter je v obliki bizantinskih kron obdan z zlatimi ploščicami, katere so polne biserov. V nagrobnem govoru na cesarja Teodozija I. je rekel sv. Ambrož, da je dala krono napraviti sv. Helena ter jo darovala svojemu sinu Konstantinu, kateri jo je nosil kot okrasek svoje čelade. Papež Gregor Veliki jo je dobil od Konstantina, a daroval jo je kraljici Teodelindi langobardski, katera jo je poklonila zopet stolni cerkvi sv. Janeza, katero je dala sezidati v Monzi z določbo, da se kronajo po njej vsi nasledniki s to krono. Prvi, katerega je krasil železni obroč, je bil njen drugi soprog Agilulf, vojvoda turinski. Kritiki sicer ugovarjajo tej tradiciji, češ, langobardski kralji niso bili po nemškem obredu kronani, temveč z vzdignjenjem na ščit proklicani kraljem. Po njih se je okraševal z železno krono Karol Veliki, ali tudi Oton I., kakor pripovedujejo drugi zgodovino-pisci. Znano je, da si je Napoleon I. dne 26. maja 1805. l. v Milanu sam postavil krono ter izrekel besede: „Bog mi jo je dal. Gorje onemu, kateri se mi je do takne“. Od tega kronanja smatra se železni obroč kot simbol vladanja nad Italijo.

Književnost.

— Podadmiral Viljem baron Tegetthoff, zmagovalec na morju leta 1866. Po zgodovinskih virih spisal Hrvojić. V Ljubljani, 1900. Založil Anton Turk, knjigar v Ljubljani. 102 strani z dvema slikama in naslovnim listom v barvah. Vsebinska obsega življenjepis Tegetthoffa, popis bitke pri Helgolandu, vojne leta 1866. na kopnem, vojne na morju in članek o Tegetthoffu državniku in preosnovatelju. Knjižica stane 70 vinarjev.

— Kula od uzdaha. Historički dogadaj iz prve polovice XVII. veka. Napisao prof. Josip Vergilij Perić (sa tumačem turskih rieči). Zagreb 1900. Tisak Dioničke tiskare. Prof. Perić je spisal to zgodovinsko, velezanimivo novelo na korist odkupa Kninske trdnjave, tega najslavnejšega svedoka hrvatske prošlosti. Vsebina je sestavljena po istini ter se vrši ob času turskih bojev ob reki Krki. Knjiga je okrašena s celim nizom slik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta 23. avgusta. V nekem bližnjem kamenolomu, kjer dela mnogo Italijanov, je policija zaplenila vse polno anarhističnih spisov.

Sofija 23. avgusta. Navzlic sila razdražljivemu tonu tako rumunskega kakor bolgarskega časopisja se tu vendar splošno sodi, da se nikakor ni bati vojne. Konflikt se izlepa poravna. Na to kaže tudi potovanje kralja Karola v Išli in kneza Ferdinanda v Wilhelmshöhe. Sicer pa je tudi ministrski predsednik povsem decidirano izjavil, da Bolgarska nikakor ne misli na vojno.

Pariz 23. avgusta. Razstava se podaljša do konca meseca novembra.

Pariz 23. avgusta. V generalnem štabu združene armade na Kitajskem zastopal bo Francijo general Negrier.

Bruselj 23. avgusta. Poroča se, da so se velesile glede Kitajske zjedini- nile, da se ohrani tako integriteta države, kakor sedanja dinastija. Sodi se, da je s tem odpadla možnost kacega konflikta mej velesilami samimi.

Berolin 23. avgusta. Lihungčang se je obrnil do nemške vlade s prošnjo, naj se združena armada umakne iz Kitaja in naj se začno mirovna poga-

janja Vlada je odgovorila, da se z Li-hungčangom ne more pogajati, ker on nima nikake legitimacije v to.

Washington 23. avgusta. Ameriški poslanik javlja iz Pekina, da je vse mesto, izvzemši nekatere cesarske palače, v rokah združene armade.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva. (321-56)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

XXXIV. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos	19022 K	63 vin.
Hribar Ivan, župan prispevek za julij	50	" "
Lenček Niko, c. kr. notar in župan v Škofjiloki	20	" "
Dijaški krog v Ljubljani	4	" "
Lukan Roza nabrala v veseli družbi v Cerknici	25	" 20 "
Kette Vojteh v Lackenhofu namesto venca na krsto prijatelja Juvančiča	10	" "
Družba „pri roži“ pod geslom: „Iz krajev niso, ki v njih sonce sijaje“	6	" "
Križman Emil, učit. abit. nabral v veseli družbi v Sevnici „pri zlati zvezdi“	6	" "
Setina Fran v Črnomlju nabral pri okrajni učiteljski konferenci	14	" 60 "
F. K. v Ribnici na Stajerskem nabrane v veseli družbi	11	" "
Polovica čistega dohodka od koncerta, kateri so priredili abiturijentje in abiturijentje c. kr. učiteljska ljubljanskega dne 2. mal. srpana	120	" "
Blejec L. mali obolus nabran v veseli družbi pri g. M. Sili	6	" 60 "
Gostje pri M. Zupanu v Ljubljani spominjajoč se Slomškove slavnosti v Ponikvah	7	" "
Smodejeva Josipina iz Vel. Lašč nabrala na Slomškovi slavnosti	148	" 70 "

Skupaj . . . 19451 K 73 vin.

Dr. Josip Stare, blagajnik.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji tlačni tlak 736,0 mm.

August	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
22	9. zvečer	734,4	17,7 sl. svzhod	jasno		
23	7. zjutraj	735,8	14,8 sl. svzhod	megla		
	2. popol.	735,5	26,4 sl. zahod	pol. oblač.		1,5 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 18,6°, normale: 18,2°.

Dunajska borza

dne 23. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97,60
Skupni državni dolg v srebra	97,05
Avstrijska zlata renta	116,80
Avstrijska krona renta 4%	97,75
Ogrska zlata renta 4%	115,15
Ogrska krona renta 4%	90,55
Avstro-ogrski bančne delnice	1701,-
Kreditne delnice	660,50
London vista	242,15
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118,30
20 mark	23,62
20 frankov	19,30
Italijanski bankovci	90,50
C. kr. cekini	11,40

Boljše dekline

otrokoma, ki zna nekoliko šivati in pomagati pri drugem hišnem delu, se sprejme. Kje? pove upravnštvo „Slov. Nar.“.

Krepak deček

poštenih starišev se sprejme kot učencev v špecerijsko trgovino. — Kje? pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga doz Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine v Steyr, Heb, Francove v Steyr, Karlove v Steyr, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Služba

tajnikovega namestnika

združena z blagajniško službo, se odda. Le na jamščine zmožne, v zavarovalni stroki izurjene prosilce se bode oziralo.

Ponudbe pod „Assicuranz 100“ na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo gl. 1-95
1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1/2 ducata platnih žepnih robcov z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni možnjček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovjše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manjšetnih, zavratniških in naprsnih gumbov, 1 krasno toaletno zrcalo z etujem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratak čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj. Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder Krakau L/M.

Poštno predalo št. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (1693)

Stajarski **ROHICE V**
KISELJAK Tempel-Styria-vrelo
okrepiljujuče piče. Nenadkrijljena voda za ljek.

Učencev

ki je dovršil eno ali dve srednji šoli, sprejme se takoj v trgovino s špecerijskim in nomimberškim blagom pri (1652-6)

Albinu Rant v Kranji.

Hrvat

kristijan, samostojen, rutiniran trgovec, knjigovodstva zmožen, želi pri industrijskih podjetjih službe kot vodja, upravitelj, blagajnik ali depoziter. (1666-3)
Naslov v upravnštvo „Slov. Naroda“.



Spretne, solidne potovalne uradnike (akviziterje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemске zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akviziter 25“ upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1631-7)

Glavna zaloga za Kranjsko: **MIHAEL KASTNER** v Ljubljani. (573-45)

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v manufakturni stroki, išče službe v neki trgovini ali pa za pisarniškega pomočnika pri kakem odvetniku. Ponudbe pod šifro „J. B.“ upravnštvo „Slov. Naroda“.

Dva gospoda

vsprejmeta se na stanovanje in hrano v Krojaških ulicah št. 1. Razgled je ra Glavni trg. Več se izve istotam v III. nadstropji, na levo. (1682-2)

Kovačnica

g. Lenčeta na Laverce odda se takoj treznemu, spretnemu in samostojnemu kovaču z orodjem, ne da bi se kaka najemnina plačala, v izvrševanje kovaškega obrta.

Primerno najemnino plačati bode še le potem, ko bode konstatovano, da je kovačnica dobro obiskana.

Ker prebivalstvo delavnega in razumnega kovača komaj pričakuje, je za gotovo pričakovati, da bode imel vedno mnogo dela. (1695-1)

Kot

trgovski ali uradni sluga ali pobiralec denarja

ki je ob jednem porabljev za pisarja, išče službe samski, starejši mož; govori in piše slovenski, nemški in italijanski ter položi jamščino.

Ponudbe pod B. P. 40 na upravnštvo „Slov. Naroda“.

Dve kobilici s kočijo in opremo se prodasti po ceni.

Več pove županstvo v Ložu. (1696-2)

Na drobno. **P. MAJDIČ** Na debelo. (1673-2)

trgovina z železnino „Merkur“

Celje, Graške ulice št. 12.

priporoča različne poljedelske stroje priznane najboljšega izdelka, kakor: mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mlince za žito vejati, stiskalnice za sadje in grozdje itd.

Vedno velika zaloga cementa, najboljšega gornještajerskega železa, stavbenih potreščin, traverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja, kuhinjske priprave, šteditnikov, peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Cene nizke. Slavno občinstvo vabimo najuljudneje, si pri priliki ogledati našo trgovino in zalogo. Postrežba točna.

Pod Trančo št. 2. **Veliko zalogo klobukov** priporoča J. Soklič. Najnižje cene.

A. KUNST Ljubljana, Židovske ulice št. 4. **Velika zaloga obuval** lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati. 34

Josip Reich likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 34 Postrežba točna. — Cene nizke.

Avgust Repič, sodar Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16 (v Trnovem) izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne sode po najnižjih cenah. 34 Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Svilnato blago največja izber in najnovjše črno in barvasto, za cele obleke in bluze priporoča 34 **Alojzij Persché** Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Fran Detter LJUBLJANA, Stari trg št. 1. 34 Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev. Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Ign. Fasching-a vdove 34 ključavničarstvo Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša) priporoča svojo bogato zalogo šteditelnih ognjišč najpriprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklačje z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.